

KIRŞEHİR AÇIK CEZA İNFAZ KURUMU ZİYARETİ RAPORU

Rapor No:
2022/09

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 15.03.2022 tarihli ve 2022/169 sayılı kararıyla oy birliği ile kabul edilmiştir.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	ii
KISALTMALAR.....	iii
1. GİRİŞ.....	1
2. GENEL BİLGİLER.....	2
2.1. KURUM HAKKINDAKİ GENEL BİLGİLER	2
2.2. ÖZGÜRLÜĞÜNDEN MAHRUM BIRAKILAN KİŞİLER HAKKINDA GENEL BİLGİLER.....	2
2.3. KURUM PERSONELİ HAKKINDAKİ GENEL BİLGİLER.....	3
3. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	5
3.1. FİZİKSEL KOŞULLAR.....	5
3.1.1. Kurum Kapasitesi	6
3.1.2. Isınma	6
3.1.3. Suya Erişim	6
3.1.4. Hijyen Koşulları	6
3.2. SAĞLIK, PSİKO-SOSYAL DESTEK HİZMETLERİ VE BESLENME	7
3.2.1. Sağlık.....	7
3.2.2. Covid-19 Pandemisine Yönelik Tedbirler.....	8
3.2.3. Psiko-Sosyal Servis	8
3.2.4. Beslenme	10
3.2.5. Kantin	11
3.3. YÖNETİM VE PERSONELİN TUTUMU.....	11
3.4. DIŞ DÜNYA İLE İLETİŞİM VE AÇIK HAVADAN FAYDALANMA	12
3.4.1. Açık Havadan Faydalanma	12
3.4.2. Görüşlere İlişkin	12
3.4.3. Telefonla Görüşme.....	12
3.5. SOSYAL, KÜLTÜREL, MESLEKİ, EĞİTSEL VE SPORTİF ETKİNLİKLER	13
3.5.1. İşyurtları	13
3.5.2. Eğitsel, Sosyal, Sportif ve Kültürel Faaliyetler	14
4. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER.....	16
4.1. KIRŞEHİR AÇIK CEZA İNFAZ KURUMUNA YÖNELİK TAVSİYELER....	16
4.2. TÜRK TELEKOM A.Ş. GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE YÖNELİK TAVSİYELER	

KISALTMALAR

ARDEF	: Araştırma ve Değerlendirme Formu
BİSİS	: Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi
BM	: Birleşmiş Milletler
COVID-19	: Yeni Koronavirüs Hastalığı
OPCAT	: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İhtiyari Protokol
ÖSYM	: Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi
PCR	: Polymerase Chain Reaction
SAMBA	: Sigara Alkol Madde Bağımlılığı Programı
TIHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması

1. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK); 20.04.2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6701 sayılı Kanunla, insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.
2. Türkiye, 14.09.2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler (BM) Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT’in 1’inci maddesine göre Protokolün amacı: *“bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele ya da cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*
3. 6701 sayılı Kanun’un 9/1-ı bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanun’un 2/1-k bendine göre UÖM: *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.
4. 6701 sayılı Kanun’un 9/1-j bendinde, Kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda ceza infaz kurumlarına ziyaret gerçekleştirmek TİHEK’in görev ve yetki alanına girmektedir.
5. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un 14’üncü maddesi uyarınca: *“Açık ceza infaz kurumları, hükümlülerin iyileştirilmelerinde, çalıştırılmaları ve meslek edindirilmelerine öncelik verilen, firara karşı engelleri ve*

dış güvenlik görevlisi bulunmayan, güvenlik bakımından kurum görevlilerinin gözetim ve denetimi ile yetinilen kurumlardır.”

6. Yukarıda anılan çerçevede, Kırşehir Açık Ceza İnfaz Kurumuna 01.07.2021 tarihinde bir ziyaret gerçekleştirilmiş olup ziyaret heyetinde;... yer almıştır. Ziyaret Covid-19 pandemisi sebebiyle “zarar vermeme ilkesi” gözetilerek, temizlik-maske-mesafe kurallarına riayet edilerek gerçekleştirilmiştir.
7. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 09.02.2021 tarih ve 147 nolu toplantısında alınan 2021/16 sayılı karar ile 30.06.2021 tarihli Başkanlık Oluru uyarınca Kırşehir Açık Ceza İnfaz Kurumuna 01.07.2021 tarihinde gerçekleştirilen ziyaret neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini içermektedir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. KURUM HAKKINDAKİ GENEL BİLGİLER

8. 2008 yılında faaliyete başlamış olan Kırşehir Açık Ceza İnfaz Kurumu; Kırşehir-Ankara karayolunun 18’inci kilometresinde bulunmaktadır. Kurumun toplam yüz ölçümü 514.247,87 metrekaredir. Kurumun Merkez binasında 48 oda ve besi alanında 2 oda olmak üzere toplamda 50 oda bulunmaktadır.

2.2. ÖZGÜRLÜĞÜNDEN MAHRUM BIRAKILAN KİŞİLER HAKKINDA GENEL BİLGİLER

9. Kurumda tutuklu bulunmamaktadır. Kurumda ziyaret tarihinde 44’ü yabancı olmak üzere toplam 74 mahpus¹ bulunmaktadır. İdare tarafından pandemi öncesinde Kurumda 42 ülkeden mahpusun bulunduğu ifade edilmiştir. Kurumda bir engelli mahpus bulunmakla birlikte kadın ve çocuk mahpus bulunmamaktadır. Engelli mahpus Kurumda temizlik görevlisi olarak çalışmaktadır. Kurumda özel bakıma ihtiyaç duyan mahpus bulunmamaktadır. Kurumda bulunan tüm mahpusların kayıtları UYAP sisteminde tutulmaktadır.

¹ Kanuni bir tabir olmamakla birlikte, “mahpus” kelimesi, ceza infaz kurumlarında özgürlüğünden mahrum bırakılan tutuklu, hükümlü ve hükmen tutuklu (hükümözlü) kişilerin her üçünü de barındıran çatı bir kavram olarak raporda yer almaktadır.

2.3. KURUM PERSONELİ HAKKINDAKİ GENEL BİLGİLER

10. Kurumda 128 personel görev yapmaktadır. Kurum personelinin 4'ü lisansüstü, 51'i lisans, 45'i ön lisans, 27'si lise ve 1'i de ortaokul mezunudur. Kurumda görev yapan personelin unvanlara görev dağılımı şu şekildedir:

Tablo 1: Personel Bilgilerine İlişkin Tablo

UNVANI	SAYISI ²
KURUM MÜDÜRÜ	1
KURUM İKİNCİ MÜDÜRÜ	2
İDARE MEMURU	1
ÖĞRETMEN	1
MUHASEBE YETKİLİSİ	1
GIDA MÜHENDİSİ	1
VETERİNER HEKİM	1
ZİRAAT MÜHENDİSİ	1
PSİKOLOG	1
SOSYAL ÇALIŞMACI	-
DİŞ HEKİMİ	1
AMBAR MEMURU	1
SAĞLIK MEMURU	2

² 1 İnfaz Koruma Memurunun geçici görevli olarak Adalet Bakanlığı Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğünde görev yapmakta olduğu, 1 kadın İnfaz Koruma Memuru, 1 Sağlık Memuru, 1 Aşçı ve 1 Teknisyenin Sözleşmeli Personel kadrosunda görev yapmakta olduğu belirtilmiştir.

AŞÇI	2
ŞOFÖR	3
TEKNİSYEN	6
BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	3
MEMUR	2
KALORİFERCİ	1
HİZMETLİ	2
İNFAZ VE KORUMA BAŞMEMURU	5
İNFAZ VE KORUMA MEMURU	90 (81 ERKEK, 9 KADIN)
GENEL MEVCUT	128

11. Kurumda görev yapan personel; Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün uzaktan eğitimlerine ve Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Eğitim Merkezinde düzenlenen hizmet içi programlara katılmaktadır.
12. Kurum İdaresi tarafından gönderilen bilgi ve belgelere göre; personele Aday Memurluk Eğitimi kapsamında insan hakları konusu altında işkence ve kötü muamele yasağı ve hassas gruplara yaklaşım konusunda eğitim verilmektedir. Personel insan haklarıyla ilgili aldığı eğitim haricinde; Yetişkin ARDEF BİSİS³

³ Hükümlü ve tutuklulara, ceza infaz kurumlarına kabul aşamasında psikolog ve sosyal çalışmacılar tarafından bireyselleştirilmiş iyileştirme sistemi (BİSİS) kapsamında Araştırma Değerlendirme Formu (ARDEF) doldurulmaktadır. Bireyselleştirilmiş iyileştirme sistemi (BİSİS) 3 aşamadan oluşmaktadır. Öncelikle Kurum Kabul biriminde görevli eğitim almış infaz ve koruma memuru tarafından "ARDEF- Kurum Kabul Formu" doldurulmakta, sonra Psiko-Sosyal Yardım Servisinde görevli ve eğitim almış infaz ve koruma memuru tarafından "ARDEF- Psiko-Sosyal Memur" formu doldurulmakta, son olarak da Psiko-Sosyal Yardım Servisinde görevli Psikolog ve/veya Sosyal Çalışmacı tarafından "Psiko-Sosyal Uzman Formu" doldurularak hükümlünün risk ve ihtiyaçları belirlenmekte ve sonucunda her hükümlü tutuklu için bireyselleştirilmiş psiko-sosyal destek ve müdahale programı hazırlanmaktadır. ARDEF'ten çıkan sonuçlar doğrultusunda hükümlü ve tutuklular ihtiyaçlarına uygun bireysel müdahale ya da grup çalışmalarına yönlendirilmektedir. (<https://cte.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/yardm-programi>) (E.T: 04.10.2021, 16:47)

Eğitimi, Hükümlü Disiplin İşlemleri Eğitimi, Salıverilme Öncesi Mahkûm Gelişimi Programı Eğitimi almıştır.

13. Kurumda Covid-19 pandemisi nedeniyle ceza infaz kurumlarında uygulanan dörtlü vardiya⁴ sistemi ile mahpuslarla doğrudan temasta⁵ bulunan 45 personelin bulunduğu belirtilmiştir.

3. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

14. Ziyaret, Kurum müdürü ile yapılan ilk görüşmeyle başlamıştır. Görüşmede TİHEK heyeti tarafından, ulusal önleme mekanizması ziyaretinin amacı, ziyaretin türü ve ziyarette kullanılacak olan yöntem hakkında bilgiler verilmiş, Kurum İdaresinden de Kırşehir Açık Ceza İnfaz Kurumu hakkında genel bilgiler alınmıştır. Ziyaret sonrasında ilgili Kuruma iletilecek olan tavsiyelerin takibinin yapılacağı, gerekmesi durumunda ikinci bir ziyaretin yapılacağı belirtilmiştir. Bir gün süren ziyaret sürecinde, Kurum bahçesinde ve fiziksel mesafenin korunduğu bir bölümde ceza infaz kurumu görevlileri bulunmaksızın mahpuslarla görüşme yapılmıştır. Görüşmelerin başlangıcında mahpuslara ziyaretin amacı, ulusal önleme mekanizmasının görev alanının kapsamı hakkında bilgi verilerek bu kişilerin şikâyet ve talepleri dinlenmiştir. Sonrasında ziyaret heyeti tarafından revir, psiko-sosyal servis ve açık görüş alanları ile diğer ortak alanlar maske, mesafe, temizlik önlemleri alınarak incelenmiş ve akabinde İdare ile yapılan son görüşmede ilk gözlem ve tespitler paylaşıldıktan sonra ziyaret sonlandırılmıştır.

3.1. FİZİKSEL KOŞULLAR

⁴ Dörtlü vardiya sisteminde 24 saatlik iş sürecinde 4 işçi çalışacağı için günlük çalışma saati ara dinlenme süreleri de dâhil olarak 6 saat olmaktadır. Dört vardiyalı çalışma sistemi haftalık çalışma süresi olan 45 saati doldurmamaktadır. Haftalık tatil izni yine bir gün olarak verilmektedir. İş süreci, vardiyalar günde dört defa değişerek bir iş için gün içinde dört işçinin görev alması ile yürütülür.

⁵ Adalet Bakanlığı Tehlikeli Salgın Hastalıklarla Mücadele Eylem Planı kapsamında Bilimsel Danışma Kurulunun Tavsiyeleri doğrultusunda ceza infaz kurumlarında bulunan tutuklu ve hükümlüler ile bilfiil irtibat halinde olan personelin, gerek kendi sağlıkları gerekse hükümlü/tutukluların sağlıklarının salgın riskinden korunması amacıyla 1 Nisan 2020 tarihinde personel izolasyonu uygulamasına geçilmiştir. Bu kapsamda, 39.417 personele yeni bir vardiya sistemi uygulanarak, görev sonrası evlerine gitmeyip, Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı Kredi Yurtlar Kurumu yurtları ile Milli Eğitim Bakanlığına bağlı öğrenci yurtlarında, Personel Eğitim Merkezlerinde, Bakanlık ve Kamu Misafirhanelerinde veya ceza infaz kurumlarında oluşturulan özel alanlarda barındırılmak suretiyle izolasyonları sağlanmıştır. 14 gün bu yerlerde kalan personel, süre bitiminde teste tabi tutulmuş, test sonucu negatif çıkanlar 14 günlük süreyle ceza infaz kurumunda çalışmaya devam etmiştir. “Yeni Normale Geçiş” programı kapsamında bu tedbir, 10 Haziran 2021 itibarıyla esnetilerek “evde izolasyon” yöntemine geçilmiştir. PCR testleri evde izolasyon yönteminde de uygulanmakta, personel kurumdaki çalışmasına test sonucuna göre başlamaktadır.

3.1.1. Kurum Kapasitesi

15. Kurumun toplam kapasitesi 394 olup ihtiyaç duyulması halinde Kurumun Merkez binasında bulunan odalara birer ranza eklenebildiği ve Kurum kapasitesinin 490'a ulaşabildiği bilgisi edinilmiştir. Kurumun Merkez binasında bulunan odalarda ikişer kişilik 4 ranza, besi alanında bulunan odaların ise beşer kişilik olduğu ifade edilmiştir. Ziyaret tarihi itibarıyla mahpusların büyük bir kısmının Covid-19 izninde olmasından ötürü Kurumda kapasite aşımı sorunu bulunmamaktadır.

3.1.2. Isınma

16. Isınma, Kurumda bulunan fuel-oil yakıtın kullanıldığı ısı merkezinden sağlanmaktadır.
17. Her mahpusa İdare tarafından yatak, yastık, nevresim takımı ve battaniye verilmektedir.

3.1.3. Suya Erişim

18. Farklı çalışma gruplarında yer alan mahpuslarla yapılan görüşmelerde, sıcak suyun verildiği saatlerin çalışma saatlerine, çalışma saatlerinin hemen bitimine veya yemek saatlerine denk gelebildiği ve bu nedenle sıcak suya erişim yönünde sorunlar yaşadıklarına dair şikâyetlerde bulunulmuştur. Bu durum gün sonu İdare ile yapılan görüşmede muhataplarına iletilmiştir. İdare konuya çözüm odaklı yaklaşmış ve farklı saat dilimlerinde sıcak suyun verilebileceği ifade edilmiştir. Ayrıca her atölyenin kendi banyosu bulunmakta ve banyolarda elektrikli şofben sayesinde her zaman sıcak su bulunmaktadır. Kurumumuza ziyaret sonrası gönderilen belgelerde sıcak su verilme saatlerinin sabah 06.15 – 07.00, akşam 17.45 – 18.15, 18.30 – 19.00, 20.15 – 20.45 olacak şekilde düzenlendiği görülmüştür.
19. Kurum İdaresi tarafından, içme suyunun Kurumda bulunan depolardan sağlandığı, ayrıca mahpusların ücretini karşılığında kantinden de su temin edebildikleri ifade edilmiştir.

3.1.4. Hijyen Koşulları

20. Kurumda gerekli hijyen ortamının oluşması için; mahpuslara düzenli olarak bilgilendirme yapılmakta, pandemi süreci ile birlikte hijyen tedbirlerine özen gösterilmekte, tüm ortak alanlarda el dezenfektanı bulundurulmakta, mahpuslara ve

- personeler düzenli olarak maske verilmektedir. Kurumda tuvalet ve banyolarda yapılan incelemelerde temizlik malzemelerinde eksiklik olmadığı gözlemlenmiştir.
21. Mahpusların kendi yaşam alanlarını temiz tutmaları için gerekli temizlik malzemelerinin Kurum tarafından tedarik edildiği ve belirli periyotlarla pandemi sebebiyle ilaçlama işlemlerinin yapıldığı belirtilmiştir.
22. Mahpuslar tarafından her odada her mahpus için bir adet dolabın yer aldığı, katlarda ortaklaşa kullanılan tuvalet ve banyo bulunduğu ifade edilmiştir. Heyetimize, mahpuslar tarafından ortak kullanılan tuvalet ve banyoların yeterince temizlenmediği şeklinde şikâyetler ulaşmıştır. Ayrıca mahpuslar tarafından duş aldıkları bölümlerdeki kabinlerinin bir kısmının uzun zamandan beri arızalı olduğu ve İdareye bu konuda talepte bulunmalarına rağmen mevcut durumda bir düzelme olmadığı ifade edilmiştir.

3.2. SAĞLIK, PSİKO-SOSYAL DESTEK HİZMETLERİ VE BESLENME

3.2.1. Sağlık

23. Kurum revirinde 1 diş hekimi ve Sağlık Bakanlığından görevlendirmeye gelen 1 aile hekimi bulunmakta ve 2 sağlık memuru da hafta içi mesai saatlerinde görev yapmaktadır.
24. Kurumda görevli aile hekimi tarafından bulaşıcı hastalıklarla mücadele ve hijyenin önemi hakkında tüm personel ve mahpuslara düzenli olarak bilgilendirme yapılmaktadır.
25. Mahpuslarla yapılan birebir görüşmelerde, sağlık hizmetlerine rahatlıkla erişebildikleri ve hastaneye sevklerin yapılması hususunda bir sorun yaşamadıkları ifade edilmiştir.
26. Kurum revirinde yapılan muayene esnasında doktorlara 1 sağlık memuru ve 1 infaz koruma memuru güvenlik açısından refakat etmekte olup hasta dosyaları yalnızca sağlık personeli tarafından incelenebilmektedir.
27. Aile hekimi tarafından Kurum revirinde tedavisinin mümkün olmadığı tespit edilen mahpusların il içerisindeki ikinci basamak sağlık kuruluşuna görevli infaz koruma memuru nezaretinde götürüldüğü, kronik hastalığı olan mahpusların düzenli olarak poliklinik kontrollerinin sağlandığı ve devamlı olarak kullandıkları ilaçların temin

edildiği, reçete ile yazılan ilaçların ise anlaşmalı eczaneden aynı gün içinde temin edilerek imza karşılığı ilgili mahpusa verildiği belirtilmiştir.

3.2.2. Covid-19 Pandemisine Yönelik Tedbirler

28. Covid-19 tedbirleri kapsamında Kurum İdaresi tarafından; Kurumun birinci katının karantina katı yapıldığı ve bu katta 24 oda bulunduğu, Kuruma ilk gelen ve Kuruma giriş çıkış yapan mahpusların Kurum içinde izole bir ortamda tutulup karantinaya alınmakta olduğu, 14 günlük karantina süresi tamamlandıktan sonra Kurumda görevli sağlık personeli tarafından PCR testi yapıldığı, test sonucu negatif çıkanların karantinadan çıkarıldığı ifade edilmiştir.
29. Kurum içinde ziyaret tarihine kadar Covid-19 vakasına rastlanılmamıştır. Mahpuslara Kurum doktorları tarafından Covid-19 aşısı hakkında bilgilendirme yapılmış olup 17 mahpus aşı olmak istemediğini belirtmiştir ve bu durum dilekçe ile kayıt altına alınmıştır.

3.2.3. Psiko-Sosyal Servis

30. Kurumda, mahpusların bulunduğu binada yer alan psiko-sosyal yardım servisinde bir psikolog görev yapmaktadır. Psiko-sosyal servis bir odadan oluşmakta, haricinde bireysel görüşme odası bulunmamaktadır. Bireysel görüşmelerin ve BİSİS (Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi) uygulamalarının aynı odada gerçekleştiği, Kurumda aynı zamanda grup çalışma odasının oluşturulduğu, birimde ayrıca 2 infaz koruma memurunun bulunduğu ve bireysel görüşmelere, aile görüşmelerine ve grup çalışmalarına infaz koruma memurunun eşlik ettiği bilgisi edinilmiştir.
31. Mahpusların Kuruma ilk kabulünde veya sonraki sürecinde yapılan gözlemler doğrultusunda; mahpusun psikolojik rahatsızlığının olup olmadığı, psikiyatrik ilaç kullanıp kullanmadığı, intihar girişiminin veya kendisine zarar verme davranışının olup olmadığı gibi durumlara dikkat edilerek konu hakkında gerekli görülürse ilgili personel ve mahpusun yerleştirileceği odadaki diğer mahpuslar bilgilendirilmektedir.
32. Kuruma yeni gelen mahpusa Kurumun işleyişi, fiziki yapısı, Kurumda bulunan çeşitli birimlerin görev ve sorumlulukları ve mevzuatla ilgili gereken bilgilendirmelerin yapıldığı, mahpusların kişilik özelliklerine uygun uygulamaların başlatıldığı belirtilmiştir. Tanıma faaliyetleri kapsamında “İlk Görüşme Formu”,

“Araştırma ve Değerlendirme Formu (AR-DEF)”, “Dönem Değerlendirme Formu ve İyileştirme Planı” kullanılmaktadır

33. İlk Görüşme Formu, Kuruma yeni gelen mahpuslar için gözlem değerlendirme formu niteliğinde bir formdur. ARDEF, Kuruma yeni gelen her mahpusa doldurulmakta olup amacı; her hükümlü için durum saptamasının yapılması, cezaevinde yürütülecek iyileştirme sürecinin planlanması ve uygulanması, mahpusa özel programın yürütülmesi için gerekli iyileştirici ortamın oluşturulması, sürekli ölçme ve değerlendirme ile kendini denetleyen bir modeldir. Dönem Değerlendirme Formu, mahpus hakkındaki iyi hal değerlendirmesine dayanak oluşturması amacıyla ceza infaz kurumunda kalacağı süre altı aydan az olan, İdare ve Gözlem Kurulunca haklarında gelişim değerlendirmesine tabi tutulması kararı verilen mahpuslar hakkında hazırlanan gözlem değerlendirme raporu ile hazırlanan değerlendirmedir. İyileştirme Planı, mahpusun ilk gözlem sonunda durumuna uygun ceza infaz kurumuna ayrılması veya Kurumun kendisine uygun bölümüne yerleştirme sonrasında belirlenen risk düzeyi ve bireysel ihtiyaçlarına göre eğitim öğretim servisi ile psiko-sosyal yardım servisi tarafından iyileştirme programlarına ve bu kapsamdaki etkinliklere katılımına rehberlik etmek üzere hazırlanan plandır.
34. ARDEF sonucuna göre müdahale ihtiyacı tespit edilen mahpuslarla grup çalışma odasında Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün vermiş olduğu eğitimlerle bağlantılı olarak psiko-sosyal müdahale ve davranış değiştirme programları uygulandığı, mahpusların iyileşmesi, topluma kazandırılması ve yeniden suç işlemesini önlemek için Kurumda Öfke Kontrol Programı, Sigara Alkol Madde Bağımlılığı Programı (SAMBA)⁶ ve Salıverme Öncesi Program uygulandığı belirtilmiştir. Pandemi döneminde alınan sağlık tedbirlerinden dolayı Kurumda grup çalışmaları yapılamamaktadır.
35. Kurumda psiko-sosyal danışmanlık ve bireysel çalışmalar şeklinde yürütülen faaliyetlerin, Kurumdaki diğer birimler ve farklı kurumlar ile koordineli olarak

⁶ Ceza infaz kurumlarında bulunan sigara, alkol ve madde bağımlılarına yönelik yapılan çalışmalarda belirlenen sağlık politikaları doğrultusunda tedavi hizmetleri verilmekte, madde bağımlılığının önlenmesi, tedavi ve rehabilitasyonu çalışmaları üzerinde durulmaktadır. Bu kapsamda ceza infaz kurumlarında psiko-sosyal yardım servisi tarafından "Yapılandırılmış Ruhsal Değerlendirme ve Müdahale Programı (YARDM)" içerisinde sigara bağımlılığı ile ilgili bireysel çalışma üzerine bir modül bulunmakta, ayrıca Sigara Alkol ve Madde Bağımlılığı Programı (SAMBA) grup çalışmaları şeklinde uygulanmaktadır (<https://cte.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/psiko-sosyal-servis>) (E.T: 20.01.2022, 11.51).

yapılmakta olduğu aktarılmıştır. Mahpusların eğitim, sağlık, oda değişikliği ile ilgili sorunlarının çözümünde diğer birimlerin veya farklı kurumların desteğinin alınmakta olduğu, İdare ve Gözlem Kurulu, Eğitim Kurulu, Disiplin Kurulu üyeleri olan psiko-sosyal yardım servisinin, kurulların ele aldığı konularda görüşlerini bildirmekte olduğu ifade edilmiştir.

36. Mahpusların karşılaştıkları sorunların çözümünde, ihtiyaçlarının karşılanmasında psiko-sosyal servis imkânları ile çözüm bulunamayacak durumlarda çeşitli kişi ve kurumlardan destek alınmakta veya yönlendirmelerde bulunmaktadır. İhtiyaç duyulması halinde mahpusların ruhsal ve bağımlılık tedavisi için ilgili tedavi merkezlerine yönlendirmeler yapılmakta ve çeşitli konferanslar, etkinlikler için İl Müftülüğü ve İl Halk Sağlığı Müdürlüğü ile işbirlikleri kurulmaktadır.
37. Tahliyesine bir yıldan az kalan mahpuslar için tahliye sonrasında karşılaşılabilecekleri problemlerle ilgili ve bu doğrultuda çözüm yolları hakkında hangi kurumlardan veya kişilerden yardım alabilecekleri konusunda bilgilendirilmekte oldukları aktarılmıştır.

3.2.4. Beslenme

38. Ceza infaz kurumlarında, Denetimli Serbestlik Müdürlüklerinde ve Personel Eğitim Merkezlerinde kademeli normalleşme süreci kapsamında yeni çalışma düzeni ve tedbirlere ilişkin kuralları içeren "Yeni Normale Geçiş Süreci Çalışma Esasları Kılavuzu" hazırlanmıştır. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü'nün 03.06.2020 tarihli yazısıyla Bilimsel Danışma Kurulu tarafından uygun görülen bu Kılavuza göre ceza infaz kurumlarında alınan tedbirlerden birisi de şöyledir: "...*(h) Hükümlü ve tutuklulara sunulan iye bedeli artırılarak, bağıklık sistemini güçlendirecek şekilde gıda çeşitliliğine özen gösterilmektedir.*"
39. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde; genel olarak yemek çeşitliliğinin az olduğu ve yemeklerin karbonhidrat ağırlıklı olduğu yönünde şikâyetler dile getirilmiştir. İdare tarafından, Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulunun 27.05.2020 tarihli raporunda da Kurumdaki yemek kalitesinin artırılmasının tavsiye edildiği ifade edilmiştir. Haftalık yemek listesi Kurum İkinci Müdürü, gıda mühendisi, ambar memuru ve aşçı tarafından Dünya Sağlık Örgütü'nün çalışan yetişkin bir kişi için belirlemiş olduğu kalori miktarı dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Ayrıca doktor raporuyla farklı şekilde beslenmesi gereken mahpuslar için de diyetlerine

uygun menü çıkarılmakta ve yemekler Adalet Bakanlığının belirlediği iase bedeli çerçevesinde üç öğün olarak sunulmaktadır.

3.2.5. Kantin

40. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde ağırlıklı olarak kantinde ürün çeşitliliğinin az olduğu, sebze ve meyvenin yeterli miktarda her zaman bulunmadığı, olan sebze ve meyvelerin de kalitesinin düşük olduğu ifade edilmiştir.
41. Kantin ile ilgili talepler yapılan gün sonu görüşmesinde Kurum İdaresine iletilmiştir. İdare tarafından duruma çözüm odaklı yaklaşmış olup konuya ilişkin çalışmaların gerçekleştirileceği ifade edilmiştir. Bu çerçevede, İdareden alınan ek bilgi ve belgelere göre; 05.07.2021 tarihinde kantinde satılacak ürünlerin ihtiyaç ve talepler doğrultusunda konsinye⁷ satış yapan firmalardan temin edilmek üzere Kurumda anket yapılmıştır ve yapılan anketin bir nüshası Kurumumuzla da paylaşılmıştır.

3.3. YÖNETİM VE PERSONELİN TUTUMU

42. Mahkûm Kabul Birimi aracılığıyla; Kuruma girişi yapılan mahpusa uyması gereken kuralların, yükümlülüklerin ve sahip olduğu hakların belirtildiği bir belge tebliğ edilmekte ve tebliğ edilen belgenin bir sureti mahpusun dosyasına konulmakta iken bir sureti de mahpusa teslim edilmektedir. Yabancı mahpuslar tarafından bu belgenin kendilerine anlayacakları bir dilde tebliğ edilmediği ve sözlü olarak da belgenin içeriği hakkında kendilerine açıklama yapılmadığı aktarılmıştır.
43. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde, işkence veya kötü muamele teşkil edebilecek herhangi bir muamele iddiasında bulunulmamıştır.
44. Kurumda bulunan Arapça, Farsça ve İngilizce dillerini konuşan yabancı mahpusların bir kısmı tarafından, hem İdare ile olan iletişimlerinde hem kendilerine çeşitli bilgilendirmelerin yapılması hususlarında sorunlar yaşandığına dair şikâyetlerde bulunulmuştur.
45. Kurum İdaresi tarafından hakkında idari veya adli işlem yürütülen veya soruşturması sonuçlandırılmış olan personel bulunmamaktadır.

⁷ Bir satıcının, başka bir satıcı, dağıtıcı veya komisyoncuyla mallarının ederini satıldıktan sonra almak üzere yaptığı satış biçimi "konsinye" olarak adlandırılmaktadır.

46. Mahpuslar şikâyetlerini istedikleri zaman ilgili Kurumlara dilekçe yazarak Kurum vasıtasıyla, mektup aracılığıyla, ortak yaşam alanlarında bulunan şikâyet kutuları yoluyla ve dinlenme alanlarında bulunan ankesörlü telefonlar ile ilgililere iletme imkânına sahiptirler. Mahpusların Kuruma veya ilgili makamlara yazdıkları dilekçeler görevli memur tarafından günlük olarak sabah 08.00 sayımı ile toplanmakta, gün içerisinde acil dilekçe yazılması gereken durumlarda iletilen dilekçeler aynı gün işleme konularak gerekli çalışmalar yapılmaktadır. Mahpuslardan da Heyetimize dilekçeler konusunda bir şikâyet ulaşmamıştır.
47. Son 6 ay içinde Kuruma yapılmış bir şikâyetin bulunmadığı belirtilmiştir.

3.4. DIŞ DÜNYA İLE İLETİŞİM VE AÇIK HAVADAN FAYDALANMA

3.4.1. Açık Havadan Faydalanma

48. Mahpuslar tarafından gündüz vakitlerinde işyurtlarında çalıştıkları için yalnızca akşam saatlerinde kendilerine vakit ayırabildikleri ve bu sebeple Kurumda bulunan bahçelere çıkış kapılarının erken saatlerde kapatılmasından şikâyetçi oldukları belirtilmiştir. Yapılan görüşmede bu konu İdare ile paylaşılmıştır. Kurum İdaresi tarafından, firar olduğu zaman güvenlik sebebiyle bahçe kapılarının erken kapatılabildiği, bahçe kapılarının normal zamanlarda 22:00'da kapatıldığı ifade edilmiştir. İdare ile yapılan görüşmede bahçe kapılarının kapanış saatinin daha ileri bir saate alınabileceği belirtilmiştir. Kurumumuza ziyaret sonrasında gönderilen belgeler arasında bahçe kapısının kapanış saatine ilişkin 06.07.2021 tarihli iç yazının bir nüshası da bulunmaktadır. Bu yazıya göre; mahpuslar yaşam alanlarında bulunan bahçelerden 06.07.2021 tarihi itibarıyla sabah gün ışığından akşam 22:45'e kadar faydalanabilecektir.

3.4.2. Görüşlere İlişkin

49. Covid-19 tedbirleri dolayısıyla görüşlere 2 ziyaretçi kabul edilmektedir. Mahpuslar tarafından söz konusu tedbirler kapsamında görüşlerin, sosyal mesafe yaratılması için mahpus ile ziyaretçi arasına 2 masa eklenerek yapılmakta olduğu belirtilmiştir.

3.4.3. Telefonla Görüşme

50. Kurumda mahpusların aileleri ve yakınları ile telefon vasıtasıyla irtibat kurmalarında bir kısıtlama bulunmamaktadır⁸. Mahpuslarla yapılan birebir görüşmelerde ankesörlü telefonların önemli bir kısmının çalışmadığı yönünde şikâyetler Heyetimize iletilmiştir. Heyet tarafından yapılan incelemelerde de Kurumda bulunan ankesörlü telefonların bir kısmının çalışmadığı gözlemlenmiştir. Kurum İdaresi ile bu konu paylaşılmıştır. Kurum İdaresi tarafından bu hususta 02.07.2021 tarihinde bir teknik rapor hazırlatıldığı belirtilmiştir ve raporun bir nüshası Kurumumuzla da paylaşılmıştır. Söz konusu teknik raporda ankesörlü telefonlardan 9 tanesinin çalışmadığının tespit edildiği ve bu hususta arızanın giderilmesi için Türk Telekom tarafından çalışma yapılması gerektiği belirtilmiştir. Yine aynı hususta Kurum İdaresi tarafından Kırşehir Türk Telekom Müdürlüğüne gönderilmek üzere 02.07.2021 tarihinde Kırşehir Cumhuriyet Başsavcılığına yazı yazılmıştır. Söz konusu yazının bir nüshası da Kurumumuzla paylaşılmıştır. Kurum İdaresi tarafından, söz konusu teknik rapor ve yazıya istinaden ankesörlü telefonlarda bulunan arızanın giderildiği ve ankesörlü telefonların çalıştırılmasının sağlandığı belirtilmiştir.

3.5. SOSYAL, KÜLTÜREL, MESLEKİ, EĞİTSEL VE SPOR TİF ETKİNLİKLER

3.5.1. İşyurtları

51. Kurumda işyurtları bulunmaktadır. Pandemi nedeniyle ziyaret tarihinde iş atölyelerinin çoğunun kapalı durumda olduğu görülmüştür. Ziyaret tarihinde faaliyette olan işkolları ve atölyelere ilişkin bilgilere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir:

Tablo 2: İşkolu ve Atölyelerde Çalışanlara İlişkin Tablo

İŞKOLU – ATÖLYE	ÇALIŞANLAR
Besi İşkolu	Mahpus ve Personel
Mobilya Atölyesi	Personel

⁸ 5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un; "Hükümlünün telefon ile haberleşme hakkı" başlıklı 66'ncı maddesinin ikinci fıkrası şu şekildedir: "...(2) Açık ceza infaz kurumları ile çocuk eğitimevlerinde hükümlüler, ücretli telefonlarla serbestçe görüşme yapabilirler."

Fırın İşkolu	Mahpus ve Personel
Demir ve Tel Örgü Atölyesi	Personel
Tarım İşkolu	Mahpus ve Personel
Hükümlü İşkolu	Personel
Adliye Satış Mağazası	Personel

52. Heyetimizce, işyurtlarında, çalışma koşullarının elverişli olduğu ve gerekli güvenlik önlemlerinin alındığı gözlemlenmiştir. Kurum İdaresi tarafından, Kurum kapasitenin tamamının çalışması için yeterli atölye bulunmadığı, işyurdunda çalışacak mahpuslar belirlenirken mahpusun eğitim durumu, sağlık durumu, Kuruma gelmeden önce ne gibi işlerde çalışmış olduğu ve psikolojik açıdan çalışmaya uygun olup olmadıklarının göz önünde bulundurulduğu belirtilmiştir.
53. Tarım İşkolunda çalışan mahpuslar tarafından mesai saatleri 08:00-16:00 arası olup bazen gece de çalışmaktadırlar. Diğer bölümlerde çalışan mahpusların çalışma saatleri ise 08:00-17:00 arasındadır.
54. Çalışan mahpuslara çalışmaya başlama sürelerine göre ücret ödenmektedir. Çalışan mahpuslar çırak, kalfa ve usta olarak kademelendirilmektedirler. İdare tarafından çırakların 330 TL, kalfaların 550 TL ve ustaların 700 TL aylık aldığı ifade edilmiştir. Birkaç mahpus tarafından, ücretlerinin yatmadığı ve sigorta girişlerinin yapılmadığı iddia edilmiştir. Kurum İdaresi tarafından Kurumumuza gönderilen SGK kayıtlarından söz konusu ödemelerin ve mahpusların sigorta girişlerinin yapıldığı anlaşılmıştır.

3.5.2. Eğitsel, Sosyal, Sportif ve Kültürel Faaliyetler

55. Kurum İdaresi tarafından, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin Eğitim Birimi tarafından yürütüldüğü, mahpusların eğitimlerine devam etmeleri için gerekli bilgilendirme, teşvik ve kolaylığın sağlandığı, okuma yazma bilmeyenler için “Yetişkinler Eğitimi 1. Kademe ve 2. Kademe Kursları” açıldığı ifade edilmiştir. Yetişkinler Eğitimi 2. Kademe Belgesi alan mahpuslar ile ilkokul mezunu mahpusların Açık İlköğretim Okuluna yönlendirilmekte, Açık İlköğretim Okulu ve Açık Öğretim Lisesi için gerekli rehberlik çalışmalarının yapılarak öğrenimlerine devam etmeleri sağlanmakta ve ayrıca kurs programları ve etüt çalışmaları yapılmaktadır.

56. Uzaktan eğitim ve Ahi Evran Üniversitesi örgün eğitim programlarına devam eden mahpuslara eğitimlerine devam etmeleri için yardımcı olunmakta, aynı zamanda Kurumun sınav merkezi olduğu ve Açık İlköğretim Okulu, Açık Öğretim Lisesi, Açık Öğretim Fakültesi ve ÖSYM (Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi) sınavları da Kurumda yapılmaktadır.
57. Adalet Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı arasında imzalanan Mesleki Eğitim Protokolü ile ceza infaz kurumu bahçesi dâhilinde “Mesleki Eğitim Merkezi” açılmış olup atölyelerde çalışan mahpuslara meslek lisesi diploması alma imkânı sağlanmıştır.
58. İdare tarafından Kurumda kültürel faaliyetlere önem verildiği dile getirilmiştir. Bu kapsamda bilgi yarışması, münazara, konferanslar, merkezi film yayınları, satranç, dama, voleybol, masa tenisi, futbol ve badminton turnuvaları düzenlenmekte, mahpusların şehir merkezine götürülerek gösterimdeki filmlere, spor müsabakalarına, tiyatro oyunlarına, şiir dinletilerine, açılan sergilere katılma imkanı sağlanmaktadır.
59. Mahpusların uygun eğitim almaları, topluma sağlıklı bir biçimde geri dönüşlerinin sağlanması için Kurumda 1 Öğretmen ve Eğitim Biriminde görevli 2 İnfaz Koruma Memuru daimi olarak hizmet vermektedir. Eğitim ve Öğretim faaliyetlerinin aksamaması için gerekli mali kaynak, alet, donanım temin edilmekte olup eğitim ve iyileştirme faaliyetlerinin aksamadan sürdürülmekte olduğu, Kurumda bulunan mahpusları meslek sahibi yapmak amacıyla meslek kursları açıldığı ve bu kursların Kırşehir Halk Eğitim Merkezi ve İş-Kur İl Müdürlüğü işbirliği ile ortaklaşa yapıldığı ifade edilmiştir. Bu işbirliği kapsamında Kurumda; Sığır Besiciliği Modül Programı, Tesisat Teknolojisi Sıhhi Tesisatçı Modüler Programı, İnşaat Teknolojisi Isı ve Ses Yalıtımcısı Modüler Programı, Makine Teknolojisi Atölyecilik ve Mozaik Eskitme Modüler Programı, Ahşap Teknolojisi Perdah Elemanı Modüler Programı, Aile ve Tüketici Bilimleri İlk Yardım Modüler Programı, Hijyen Eğitimi, Satranç Kursu, Anten Kurulum Kursu, İş Sağlığı ve İşçi Güvenliği Kursu, Metal Teknolojisi Kaynakçı-3 Modüler Programı ve Badminton Kursu açılmıştır.
60. Kurumda mahpusların her an ulaşabileceği, istediği kitabı görerek ve inceleyerek alabileceği, içerisinde 2957 adet kitap bulunan bir kütüphane bulunmakta ve Adalet Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı arasında imzalanan protokol ile Lütfi Ekiz

İl Halk Kütüphanesinde bulunan kitapların tamamı mahpusların hizmetine sunulmaktadır.

61. Yabancı mahpuslar tarafından Kurumun TV Kanal Listesinde kendi dillerinde yayın yapan kanalların bulunmadığı, bu sebeple ana haber bültenlerini takip edemedikleri ve günlük yaşam ile ilgili haberlerden mahrum kaldıkları dile getirilmiştir.

4. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

62. TİHEK'in UÖM görevi çerçevesinde yürüttüğü faaliyetlerinin temeli, ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek bir iletişim doğrultusunda işbirliği esasına dayanmaktadır. Kurum İdaresince ziyaret heyetinin bütün bölümlere bekletmeksizin erişimi sağlanmış, mahpuslarla izole görüşmeler yapabilmesi için gerekli önlemler alınmış, gerekli bilgi ve belgelere erişimi sağlanmıştır. Bu çerçevede, Kurum İdaresi ve personelinin ziyaret esnasında gösterdiği işbirliğine açık tutumları ziyaret heyetimiz tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.
63. Adalet Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı arasında imzalanan Mesleki Eğitim Protokolü ile Kurum bahçesinde “Mesleki Eğitim Merkezi” açılması ve İdare tarafından mahpuslara taleplerini belirtmeleri için anket doldurtulması Heyetimizce iyi uygulama örnekleri olarak değerlendirilmiştir.
64. Tespit edilen ve aşağıda buna ilişkin tavsiyeler verilen eksiklikler dışında Kırşehir Açık Ceza İnfaz Kurumunun mevcut fiziki şartlar, sosyal imkânlar ve mahpus-idare ilişkileri açısından genel olarak müspet bir niteliğe sahip olduğu görülmüştür.

4.1. KIRŞEHİR AÇIK CEZA İNFAZ KURUMUNA YÖNELİK TAVSİYELER

65. Yemeklerin çeşitliliğinin ve kalitesinin imkânlar dâhilinde artırılması,
66. Mahpusların duş aldıkları bölümdeki arızalı kabinlerin tamir edilerek kullanılabilir hale getirilmesi ve özellikle tuvaletlerin daha sık temizlenmesi,
67. TV kanallarının mahpuslara periyodik olarak yapılan anketler sonucu güncellenmesi ve farklı dildeki kanalların yayınına imkânlar dâhilinde yer verilmesi,
68. Yabancı mahpuslarla daha sağlıklı iletişim kurulması adına Kurumda kadrolu bir tercüman bulundurulması,
69. Kurumda yabancı mahpusların da bulunduğu dikkate alınarak mahpuslara Kuruma kabullerinde tebliği yapılan bilgilendirici belgelerin İngilizce, Arapça ve Farsça gibi ihtiyaç duyulan dillere çevirilerinin yapılması,

70. Talepler dikkate alınarak kantinde bulunan ürünlerin çeşitlendirilmesi,
71. Kurumda mahpuslarla psiko-sosyal servis kapsamında birebir görüşmelerin gerçekleştirilebilmesi adına bir odanın tahsis edilmesi tavsiye edilmektedir.

4.2. TÜRK TELEKOM A.Ş. GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE YÖNELİK TAVSİYELER

72. Kurumdaki ankesörlü telefonların bakım ve onarımlarının periyodik biçimde yapılması tavsiye edilmektedir.